

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se inapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se tribuie administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edite etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	--	--

Sărbătorirea Regelui.

Pământul nostru românesc dintre Tisa, Nistru, Dunăre și Mare este astăzi din nou în sărbătoare — *Sărbătoarea Regelui*.

În vremurile acestea, când în afara hotarelor Patriei se aude geamăt de tun și nerucioșeri de săbii, când de pe hartă se șterg țările în câteva zile, când vechile așezăminte politice se clatină și se pune altă temelie și alte războaie se însemnează între popoare, pentru noi Români, Sărbătoarea Regelui devine singurul *popas sănătos* la umbra căruia oprindu-ne o clipă să ne adunăm trecutul făcându-l să ne defileze în față și din învățămintele, vitejia și sufletul acestui trecut să oțerim în surprizele ce ni-le poate aduce ziua de mâine.

Da, sărbătoarea Regelui, sărbătoarea Trecutului milenar, sărbătoarea străngerii rândurilor. Sub stindarul Țării chipul de Arhanghel izbăvitor, apare luminos arătând fiecărui suflet românesc ca o poruncă nestrămutabilă într-o singură direcție: **Frontierele.**

Iată cum la glas de clopote se trezesc din sălașele vecinicii, marii noștri mucenici presărați cu jertfe pe tot cuprinsul acestor frontiere și adâncind călcăiul în gheața mucenicității cu sângele lor și mestecată cu pulberea oaselor lor, stau acolo aievea de strajă spunând celor nesătui și hrăpăreți, că, *pe aici nu se trece*. Iată vin alături de el înșirându-se în acest praznic regal, pletoșii Daci cu sarice lungi în frunte cu cel mai nefericit dar cel mai nobil rege Decebal; iată miile de legionari romani săvârșiți întru Domnul pe pământul Daciei fericite, împlânind în cele patru unghiuri ale hotarelor acvila latinătății. Iată și pe neînfricații areși ai Voevodului Gelu cu piepturile încă sângerând de săgețile neamului turanic al lui Tuhutum; iată pe vitejii valahi dela Posada, cei din Banatul și Făgărașul Basarabilor și ai voevozilor Ioanes și Farcasius,

strălucind pe fețele lor înăspite tericirea încă proaspătă a înfrângerii lui Carol d'Anjou. Azi la ziua Regelui purtător al buzduganului vrednicilor înaintași părăsește mormântul solitar și Voevodul dela Cozia stăpânul dela munte până la mare și a Cetății Dârstorului, cu întreaga oaste dela Nicopole și Rovine, Mircea de care însuși Oltul e pătruns de măreția faptelor lui și le duce faima în lume pe undele sale, Mircea modestul dar neînfricatul apărător al moșiilor și al nevoilor neamului. Măreț și ca luminos luceafăr răsare dela Putna și cel mai de seamă dintre principii creștini Ștefan cel Mare, care alături de Alexandru cel Bun aduc Majestății Sale în această zi a Sa acelaș răspuns: să spună tuturor că asemenea solilor Bizantului, România de azi „*n'are alt stăpân decât pe Dumnezeu și sabia sa*”.

Înșiruți în uriașe convoiuri defilează azi în fața Regelui, banii Mihalcea și frații Buzești și Baba Novac cu luptătorii marelui Mihai care-și flutură falnic faldurile mantiei în vânt. Azi nesfârșitele cete de iobagi în șir lung cu coasele în spinare și cu durerea izbăvită în suflet, s'adună iarăși la glasul tulpnicilor de cireș și sub comanda mucenicilor Crișan, Horia și Cloșca fac gardă în jurul hotarelor. De pe plaiurile Gorjului cu sinețele pe umere și căciulile înalte, via Oltenii celui mai plâns dar și celui mai slăvit izbăvitor al Neamului — Tudor Domnul.

Vin eroii dela Mihăileni și Merișor pe cai lor iuți și mărunți, din nesfârșitele legioane de Moși în frunte cu tribunii lor, cu Avram Iancu, înșirându-se spre acelaș punct — *Regele și tutorele*. Apar în odăjdile lor luminoase *sutele de preoți sugrumași în altare chiar*, sau uciși în închisori pentru taina lor în credință și în virtuțile neamului lor și în fruntea oștirilor, cu crucea psalmodiază cu evlavie și cu tărie: „*Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți Neamuri!*”

De departe vin curcanii dela 77, luptători disprețuitori de moarte, viteji apărători ai Țării,

cari de pe înălțimea redutelor strigă să se audă, c'am cucerit ce-am avut de cucerit.

Iată și fantoma Soldatului Necunoscut a luat chip adunându-și oasele de pe toate fronturile și stă drept și neclintit înaintea Regelui, așteptând porunca Sa.

La marele praznic de azi al Regelui și al Țării întregi iată și chipul lui Eftimie Murgul, al lui Drăgălina, iar dintre muzezele vrafuri de chronici apar și sutele de călărari martiri ai slovei pregătitorii sufletești ai frontierelor de azi. De față stă strălucitul domn și rege Carol, cu Ferdinand întregitorul de Neam și făuritorul de hotară, formând pe pedestalul de granit al Dinastiei, *trinitatea noastră Regală*.

O! dar nesfârșit este numărul celor ce se ivesc în zare și răsar din tezaurul scump al Patriei.

Azi la praznicul Regelui duhul sfânt al strămoșilor pogoară de pretutindeni și ne spune tuturor, nouă celor de azi, ca să ne călăuziască pașii și să se adauge brațului nostru înarmat.

Da! A sosit clipa când fiecare trebuie să ne pătrundem sufletele de idealul marilor noștri dispăruți și în jurul Regelui nostru Carol II ce-și serbează azi nu numai ziua nașterii Sale dar și ziua Renașterii Țării, să facem zid cu piepturile și mai ales cu *sufletele noastre*.

Singurul steag azi valabil sub cutele cărui ne putem aduna este steagul Regelui pentru că sub el aflăm șiragurile de mucenici ai trecutului, pe el sunt trase în linii hotărâte frontierele Țării cari trebuie să rămâne pururea neștirbite.

Țărâna patriei îngrășată cu osemintele martirilor noștri azi prezenți sub steag să o sfințim noi în ziua Regelui cu noul nostru jurământ.

*„Murim mai bine în luptă cu glorie deplină
Decât să fim sclavi iarăși în vechiu-ne pământ.”*

Cu ochii la hotare dar să nu pătam numele sfânt al trecutului cu pata lașității ori a nemerniciei.

Mărite Rege, gata ni-s. De ziua Ta îți aducem prin os sufletul și brațul nostru pe care le depunem la temelie tronului.

Dumnezeu să Te țină întru zile multe și fericite ca singurul simbol al nădejzilor în zilele de azi.

Pr. D. V. Anuțoiu.

Inadaptare spirituală.

Misiunea preotului, spre îndeplinirea ei, presupune îndeplinite calități spirituale, care o ridică la o suprație unică între toate celelalte misiuni profane.

Misiunea preotului este misiunea spirituală prin excelență, această misiune având puncte de pornire, sprijin și ajungere în sufletul omenească, pe care-l crește și-l cultivă pe pământ, odihnindu-l și mântuindu-l în ceruri.

Predomină, deaceia, un primat al spiritualității în activitatea preotului, potrivit căruia cei ce sunt chemați spre îndeplinirea acestei activități vor căuta să fie ei înșiși cât mai perfecți din punct de vedere al spiritualului lor propriu.

Acest spiritual propriu va fi grija esențială a aceluia ce primesc generic, dar nu întotdeauna adecvat, denumirea de *păstori de suflete*. Numai perfecționarea ideală a acestui spiritual la fiecare dintre pionerii-păstori de suflete, va asigura reușita unei misiuni cu responsabilități neasemănate alteia.

Perfecționat ideal, acest spiritual va fi receptibil la toate nevoile și lipsurile morale ale colectivității, va fi elastic la toate imperativele de evanghelizare.

Cu pilda acestui spiritual ne serveste sfântul apostol Pavel, când spune: „Căci, deși față cu toate lumea sunt stăpânul meu însumi, m'am făcut rob tuturor, ca să câștig cât mai mulți. Cu Iudeii am fost Iudeu, ca să câștig pe Iudei. Cu cei de sub lege, ca unul de sub lege, de și eu nu sunt sub lege, ca să câștig pe cei de sub lege. Cu cei ce n'au legea, m'am făcut ca unul fără lege de și, având legea lui Hristos, nu sunt fără legea lui Dumnezeu, ca să câștig pe cei ce nu au legea. Cu cei slabi m'am făcut slab, ca pe cei slabi să-i câștig. Tuturor toate m'am făcut, ca, în orice chip, să mântuesc pe unii. Ci toate le fac pentru Evanghelie, ca să fiu părtaș la ea (I Cor., 9, 19—23).

Depart, însă, de-a se bucura de această elasticitate și receptibilitate spirituală, preoții noștri sunt de o sărăcie și rigiditate, care în multe cazuri compromit pe lângă activitatea preotului singur și misiunea spirituală de mântuire a sufletelor ce li-se încredințează.

Alături de compromisul preotului, stă imensa compromitere a atâtor mântuiri, care cu un alt păstor, iar acesta cu un alt spiritual, ar fi putut fi îndrumate pe calea cea bună. Și iată de ce și responsabilitățile sunt enorme!

Pentru grija de acest spiritual al păstorilor de suflete sunt scrise și aceste cuvinte.

Este necesar mai mult ca oricând de-a ne îmbogăți armele de luptă spirituală, gonind sărăcia și rigiditatea, care ne sunt dușmanii de moarte în îndeplinirea misiunii noastre.

Spre un spiritual moral și nobil din punct de vedere al virtuților, spre un spiritual elastic din punct de vedere al exercitării profesiei preoțești; iată drumul înspre care trebuie să ne îndreptăm pașii!

Numai atunci ne vom putea adapta tuturor cerințelor vremii, numai atunci misiunea noastră, cu primatul ei incontestabil spiritual va domina luminoasă în toate direcțiile noastre de manifestare.

Și vom goni totodată spectacolul hâd al unor preoți analfabeți din punct de vedere spiritual, fără cerințe spirituale persoanele, fără azur în misiune, săraci și rigizi.

Inadaptarea spirituală trebuie înlocuită prin larga măsură paulinică de adaptabilitate personală, spre evanghelizarea neamurilor.

Prof. Dr. Petru Rezuș.

Cum s'a introdus „uniația“ în Târnova.

Gândul străin de interesele mult cercatului popor român a semănat discordia confesională și între sătenii de o lege ai comunei Târnova.

Inceputul uniației se face în anul 1857 prin Constantin, fiul lui Nicolae Văran Nr. 13. Acesta, absolvent al școlii normale din Arad, este numit învățator în părțile Petroșenilor, unde face cunoștință cu uniația și trece el însuși.

Venit apoi în Târnova se face Iuda credinții strămoșești și al satului său natal ortodox. Atrage pe frații Nicolae și Drăgoi Văran Nr. 14. Acest prim act al unirii se încheie în Reșița-română sub preotul gr. cat. Iosif Teodoroviciu și protopopul Iosif Bercianu, la 20 Decembrie 1857. Preoți ortodoxi erau Ioan Miclea și Florea Cioloca.

În același an trece la uniație și săteanul Dinu Văran cu soția, cari apoi muștrați de conștiință, revin în sânul bisericii strămoșești.

Timp de 19 ani este liniște și nu se face nici o trecere. În anul 1876 încep noi frământări. Cauza este închiderea bisericii ortodoxe cu ord. 3934 de către judele Antoniu Crenianu, pe baza constatării inginerului Carol Gartner, făcându-se serviciul divin în școală.

Biserica în urma unui cutremur a crăpat. Era nevoie de reparațiuni esențiale, cari necesitau 5000 fl., iar biserica nu avea decât 2604 fl.

Consiliul eparhial din Caransebeș găsește

că ar fi bine să facă un arunc pe credincioși. La 1878, protopopul Nicolae Andreeviciu este trimis la fața locului și găsește că hotărârea aceasta nu este bună. Noul arunc pe comună acum, când mai susțineau un învățator în plus, ar duce la nemulțumiri, iar instigatorii uniației pândesc pe creștinii deslipiți de locașul bisericii — dătător de puteri miraculoase — și aruncă mrejele.

Preotul Damian Isac și notarul comunei fac însă aceasta fără știrea Episcopiei ort. din Caransebeș și nemulțumirea, alimentată de uniați, izbucnește. Se face o trecere în frunte cu primarul Petru Tibru. Intervine autoritatea civilă și calmează spiritele. Acum începe misionarismul notarului ortodox Alexandru Crăciunescu din Soceni, dar originar din Târnova, care reduce pe cei trecuți cu primarul Tibru la ortodoxie, iar actul unirii dispăre. Protopopul N. Andreevici raportează „... Acum oamenii sunt pacinici, fiindcă după auzite, momiți din partea unor iubitori de tulburări religioase cu aceea că la unire vor fi scutiți de multe sarcini banale, or afla că acele promisiuni nu sunt adevărate“.

Opt ani de zile satul este liniștit. La 1886 începe iar fierberea confesională sub conducerea efectivă a lui Nicolae Văran și morală a preotului unit din Reșița Ioachim Frențiu, care folosește toate neînțelegerile interne ale comunei, civile și bisericesti. Acesta ca tutore orfanal și scriitor la notariatul din Reșița avea influență la Societatea Reșiței, singurul izvor de existență al Târnovenilor, după cum raportează învățatorul Simu din Reșița, despre care zicea preotul Frențiu că „de n'ar fi el, de mult toată Reșița ar fi unită“. Frențiu s'a îngrijit să facă blanchetele la tipograful Pocreanu din Reșița, pe cari apoi prin diferite mijloace a stors semnăturile sătenilor.

La anul 1887 trec la uniație 131 familii cu 768 suflete.

Consistorul din Caransebeș suspendează pe un an pe preoții Miclea și Cioloca și încredințează cu administrarea parohiei pe preotul Ioan Stoica din Ezeriș, la 23 Mai 1887.

La propunerea notarului Crăciunescu se face o comisiune mixtă care constată trecerile. Pentru acțiunea sa ortodoxă, notarul Crăciunescu este mutat în urma deselor reclamațiuni făcute de uniați la autoritățile superioare.

Ultima acțiune puternică de unire se face sub preotul unit Axentie Țăranu care recurge la autorități cu tot felul de reclamațiuni în special contra funcționarilor ortodoxi. Astfel primpretorul Wekerle din plasa Reșița, face anchetă

și mută pe notarul ortodox Nicolae Pocreanu din Târnova.

Configurația satului din punct de vedere confesional, după recensământul făcut de Echipa Regală în anul 1937 este următoarea: 2907 ortodoxi, 1178 uniști, 7 bapuiști și 3 nazirineni.

Ca o caracterizare a introducerii uniștii în Târnova și cam la fel în majoritatea comunelor din jur, reproduc constatarea judeului comunal Atanasie Păun, de pe actul său din 14 Aprilie 1881.

„... Atestăm aceea că turbureala de confesiune de fel nu se poate imputa domnului preot (Miclea), dar conștiincios se poate imputa unor promisiuni vane și false, rostite de unii bărbați pătați ai comunei noastre, din cauza neajungerii unor scopuri mârșave și egoistice a lor“.

Ilie V. Câmpianu

diacon catedral.

Din scrierile Părintelui Irineu.

De: Pr. **Ioan Nicorescu.**

(Continuare)

Pentru că, precum de s'ar ivi o ceartă pentru o neînsemnată întrebare, au n'ar trebui să ne adresăm pentru deslegare celor mai vechi Biserici, în cari au trăit Apostolii și de acolo să scoatem ceea ce e sigur și clar pentru lămurirea întrebării? Și precum, dacă apostolii, nu ni-ar fi lăsat nimic în scris, au n-am fi nevoiți să recurgem la tradiție, pe care au lăsat-o celorlora, cărora le-a încredințat și Biserica?

De acest rând se țin multe popoare barbare, cari cred în Hristos și poartă în inimă înscrisă fără hârtie și cerneală mântuirea prin Sf. Duh și păstrează cu scumpătate și grijă Tradițiunea“. (L. c. și M. 2.).

e) *Biserica e, precum apostolică, așa și una și catolică-universală.*

„Ereticii amintiți, trebuie neapărat să se abată dela adevăr, fiind dânșii orbi în fața adevărului și pentru aceea li se încrucișează urmele picioarelor cu doctrinele lor greșite, fără nici un înțeles, contrazicându-se una pe alta. Firul aderenților bisericii a cuprins toată lumea, care a moștenit dela Apostoli o Tradiție, care pe noi toți ne ține într'această credință, încât toți vestim pe unul același Dumnezeu Tatăl și credem în aceeași ordine de mântuire a întruostului Fiul a lui Dumnezeu și mărturisim aceeași dăruire a Sf. Duh, păzim aceleași porunci, păstrăm aceeași formă de ascultare, așteptând aceeași venire a Domnului și sperăm aceeași mântuire a între-

galui om, adică a sufletului și corpului. Da, învățătura Bisericii este adevărată și tare al cărei fir de mântuire este în toată lumea arătat. Pentru că Bisericii e încredințată lumina lui Dumnezeu...; ea învață pretutindeni adevărul și ea e sfeșnicul cel cu șapte brațe, care ține lumina lui „Hristos“. (L. V. c. 20. n. 1).

„Această învățătură pe care a primit-o dânsa și această credință, precum s'a arătat, o păstrează Biserica, deși e sedită în toată lumea, așa de cu girjă, cașicând ar locui într'o casă; și așa crede ea într'ânsa, ca și cum ar avea dânsa o inimă și un suflet; și în chip consumător învață și predă prin tradiție, ca și cum ar avea o singură gură. Și precum în lume nu sunt limbile asemenea tot astfel e și cuprinsul Tradiției unul și același. Precum soarele e un lucru a lui Dumnezeu și în toată lumea unul și același, tot astfel se arată lumina și învățătura adevărului pretutindeni și luminează pe toți oamenii cari voiesc să vină la cunoștința adevărului. (L. c. c. 10. n. 2).

f) *Biserica e sfântă și pururea fiitoare.*

„Noi păstrăm credința, care am primit-o dela Biserica, care e pururea prin Duhul Sfânt într'ânsa, ca într'un vas, ca un deposit de mare preț și întineritor și însuși vasul în care dânsul se află, e întineritor. Acest sfânt Duh ce s-a încredințat Bisericii e un dar Dumnezeesc, în anumită măsură pentru însulețirea chipului (chipului lui Dumnezeu, adică cel mai aproape de omenime și apoi al întregii Creațiuni) pentru ca toate membrele să primească din acela și să le învieze și întru aceasta se suprinde comuniunea cu Hristos și aceasta e Sfântul Duh, gajul cel netrecător, adevărarea credinței noastre și scara duce la Dumnezeu... Unde e Biserica, acolo e și Spiritul lui Dumnezeu, acolo e Biserica și harul; Spiritul însă e adevărul“.) Pentru aceea, ceice n'au parte cu Dânsul, nu vor fi lăptați la sânul Maicei spre viață, nici că vor gusta din corpul lui Hristos, apa curată ce isvorește din isvor ei își sapă cisterne din gropile de pământ și beau din mocirlă apă strucată, înconjurând credința Bisericii, ca să nu se lase convinși; reprobă Spiritul, ca să nu fie luminați“. (L. c. c. 4).

3. INVĂȚĂTURA DESPRE TRINITATE.

În aceasta e Irineu totatât de precis, ca și în învățătura despre Biserica întrucât cuprinde cu multă înțelegere cele trei ipostase dumnezeiești în veșnica coexistență și unitate ființială, precum și în distincțiunea lor personală. „Biserica, adică

1) Ubi enim ecclesia, ibi et spiritus Dei, illic ecclesia et omnis gratia, spiritus autem veritas. III. c. 24 n. 1.

deși răspândită în toată lumea, până la marginea pământului, a primit atât dela apostoli, cât și dela învățăorii aceloră, *credința în un Dumnezeu Tatăl*, atotputernicul, care a creat cerul și pământul și mările și tot, ce este înrânsa; și în *unul Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu*, care s'a făcut om pentru mântuirea noastră și în *Sfântul Duh*, care a grăit prin profeți, despre hotărîrea de mântuire al lui Dumnezeu". (L. c. c. 10 n. 1).

(Urmează)

Predică.

„Fiule, aduți aminte că în viața ta, tu ți-ai luat lucrurile bune, și Lazăr și-a luat pe cele rele; acum aici, el este mângăiat, iar tu te chinuești“. Luca XVI. 25

Iubiți Creștini!

Dacă ne punem întrebarea: *pentru ce a făcut Dumnezeu lumea*, mai că nu am putea răspunde corect nici unul și aceasta, fiindcă în cea mai mare parte noi cugetăm numai la cele materiale, la cele trecătoare.

Iată însă ce ne răspunde învățătura sfintei biserici la această întrebare: Dumnezeu a făcut lumea, pentru ca omul viețuind într'ânsa, să poată dobândi o altă lume, raiul, sau împărăția cerească.

Scopul venirii Mântuitorului nostru Iisus Hristos în mijlocul oamenilor a fost tocmai acesta, de a descoperi oamenilor această a doua lume. El a venit în lume să ne arate care este voia Tatălui nostru ceresc, ca noi cunoscând această voie, să ne putem ridica din mreaja păcatelor, spre a dobândi o viață mai bună, mai fericită.

Sfânta evanghelie de astăzi*) pune înaintea ochilor noștri sufletești un tablou, o icoană clară, despre scopul vieții pământești a omului. Este vorba despre un bogat, care, îmbuibat cu de toate cele pământești, zilnic petrecea în chefuri și ospețe. Și zăcea la ușa acestuia un oarecare sărac plin de bube, pe nume Lazăr, care cerșea rămășițele de pe masa bogatului. Omului bogat nu i s'a făcut milă de bietul Lazăr. Vedem însă că după moarte a urmat răsplata faptelor, a urmat judecata! A urmat judecata aceea, tuturor anunțată de sf. biserică, dar poate — și mai mult nesocotită din partea oamenilor de azi, cari, nu mai au timp să se ocupe și de judecata ce-i așteaptă. Și vedem că, după această judecată — la care nu a putut interveni cutare sau cutare avocat, fie cât de iscusit el — bogatul nemilostiv a ajuns în iad, la chinuri grozave,

iar săracul Lazăr, care „și-a luat partea rea“ în viață, a ajuns în „sânul lui Avram“, adică a ajuns în raiu. Inzadar a cerșit săracul la ușa bogatului, dar și bogatul, acum inzadar cerșește milostenie dela „Părintele Avram“, căci este prea târziu, prea târziu...

Inzadar ar fi încercat cineva să-i vorbească bogatului despre judecata ce-l așteaptă, despre viața, cu chinurile grozave, ce-l pândește, căci lui mai mult îi plăcea să-i vorbești despre bani, pământe, câștiguri și alte lucruri trecătoare...

Dar, ni se pare că și noi oamenii de azi, nu suntem departe de acest bogat. Preocupările noastre sunt tot aceleași: banii, vitele, câștigurile și altele, și nu sufletul și viața veșnică! Cu adevărat zice Ap. Pavel: „*Oamenii văi vor merge din rău în mai rău*“. II. Tim. III. 13.

Mergem spre rău, căci s'a împlinit protecția Mântuitorului: „... și va da frate pe frate la moarte, și tată pe fiu, și se vor scula fiii asupra părinților.“ Marcu XIII. 12.

Toate protecțiile văzându-le împlinite și mai ales văzând cum lumea merge cu pași repezi spre prăpastie sufletească, trebuie să concludem și să recunoaștem că trăim vremurile de apoi. „*Iar duhul spune, că în vremile cele de apoi se vor depărta unii dela credință, luând aminte la învățăturile cele drăcești*“. Tim. IV. 1.

„*Și citiți că în zilele de apoi veni-vor cu batjocură, batjocuritori cari vor umbla după poftele lor*.“ II. Petru III. 3. Vedem și aceste profecții ale Ap. Petru împlinite.

Și mai spun oamenii că „*Ne-a părăsit bunul Dumnezeu*“? Ce vorbă nesocotită! Bunul Dumnezeu n'a părăsit și nu părăsește pe mine! Noi l-am părăsit pe El!

Pr. Lazăr Cârdu.

Dr. PETRU REZUȘ:

Tradiția dogmatică ortodoxă. Caransebeș 1939.

Studiul masiv și documentat al părintelui Dr. P. Rezuș, profesor la Academia teologică din Caransebeș, despre *Tradiția dogmatică ortodoxă*, ieșit în vara acestui an dela tiparinta diecezană, ni-l arată pe autor ca pe unul care nu numai că își dă seama de greutatea și răspunderile scrisului, dar le și poate înfrunța cu vrednicie și competență. E impresia ce o ai răsfoind cele vre-o 300 de pagini ale cărții în care Sf. Sa a strâns cu trudnică și meticuloasă muncă,

1) Predica nu este în legătura cu evanghelia acestei Dumineci.

din peste 400 de lucrări și articole și a condensat logic și sistematic ceea ce se putea spune despre acest subiect și pentru ca lucrarea să fie bine întemeiată, și pentru ca cititorul să fie precis informat.

O expunere limpede — dovedind că autorul stăpânește deplin chestiunile tratate — face ușoară și plăcută urmărirea tuturor problemelor în directă legătură cu subiectul, sau pentru deplina lui înțelegere.

În Introducere se dă în cel dintâiu capitol noțiunea și definiția Tradiției dogmatice, care este echivalentă cu „întreg fondul doctrinal al religiei creștine, propovăduit oral de Domnul nostru Iisus Hristos în întregimea sa și dăruit nouă prin Apostolii Săi și prin Ei Bisericii, oricum s'ar fi păstrat de atunci, în verbul scris în sfințele Evanghelii, sau în sfântul Apostol, în verbul cântat în liturghii, mărturisit de sinoade, ori scris de sfinții Părinți“ (p. 4.)

Se insistă apoi schematic asupra raportului dintre Sf. Scriptură și Sf. Tradiție, a cărui corectă înțelegere o are numai ortodoxia, în iconomia divină iar în protestantism Sf. Tradiție fiind complet exclusă.

Se pot distinge diferite feluri de Tradiție (cap. 2) și în special se poate face deosebire între o tradiție divină și una pur umană, aceasta din urmă observată mai ales în catolicismul care află oricând ample fundamentări în asemenea tradiție pervertită, pentru adevăruri ieșite din orbirea lui numai, fără temei în revelație (p. 16).

În capitolele mari ce urmează se fac considerații amănunțite asupra Tradiției dogmatice romano-catolice, asupra raportului, dintre protestantism și Tradiția dogmatică și asupra Sf. Tradiției ortodoxe.

La Tradiția dogmatică romano-catolică dela început se desvăluie greșala de temelie din care decurg celelalte toate, în capitolul ce vorbește despre raportul dintre tradiție și papalitate. Istoricul concepției apusene despre Tradiția dogmatică evidențiază apoi faptul că încetul cu încetul credinței i se substituie primatul rațiunii. La începutul evului mediu filosofia era socotită ca „ancilla Theologiae“; mai târziu rațiunea pătrunzând în domeniul Sf. Tradiției redusă la rolul de adevărată „ancilla rationis“ (p. 33). În felul acesta o mulțime de învățături nou inventate și fundamentate numai pe cale rațională, fără temelie în revelație, se pot îngrămădi în Tradiția catolică, ce devine astfel albie a tuturor impurităților raționale, șubredă în tața oricărui vânturi și țintă de reproș și de atac din

partea tuturor protestărilor. Istoricul continuă cu încercările de salvare catolică pe același drum greșit al oficializării eresului din timpul conciliului tridentin, pentru a termina cu frământările și revoltele dogmatice din vremurile mai noi, în special cu tendințele moderniste.

O expunere amănunțită a atitudinii protestantismului, sub toate nuanțele lui și în cadrul desfășurării istorice a culturii europene față de Tradiția dogmatică, aduce date foarte interesante, prinse minunat în angrenajul unei expuneri curgătoare și care deschide largi orizonturi cititorului fără a-l obosi. În special protestantismul modern se bucură de o deosebită atențiune din partea autorului, arătându-se toate dibuelile și frământările acestor rătăciți, îndepărtați de ceea ce firească și adevărată a Sfintei Tradiții dogmatice.

Prin contrast cu greșalele confesiunilor creștine ale apusului, în partea III-a e prezentată Tradiția dogmatică ortodoxă, ale cărei limite — concepută static — consumă cu perioada apostolică și patristică și posedă în această extensiune în stare latentă fondul viitoarelor procese de dezvoltare dogmatică (p. 126) prin ceea ce Tradiția dogmatică ortodoxă impune norme tradiționale unice și adevărate oricărui dezvoltări dogmatice noi. (p. 127.)

Trecând prin vârsta apostolică și cea patristică, sfântul tezaur revelat câștigă contur precis, iar componența lui e riguros detaliată, așa că în ortodoxie nimeni nu-i poate nici încălca hotarele, nici introduce cuprinsuri noi (p. 133). E ceea ce formează specificul tradiționalismului nostru ortodox: constanta odihnire a credinței pe aceleași temelii, rămânerea în aceleași adevăruri, iar dezvoltarea dogmatică făcându-se în aceleași cadre tradiționale de credință. (p. 146).

Pentru apărarea acestui tezaur, sfinții Părinți în vremea lor au osândit orice învățătură nouă, în desacord cu cea apostolică tradițională, reproșând ereticilor că au întrerupt succesiunea apostolică prin eterodidascali (p. 147). Pe lângă aceasta, a veghiat la menținerea adevărului creștin în fâgașul dreptei credințe și ierarhia bisericească, acest organ viu de transmitere a sfintei revelații și de oficializare icumenică a doctrinei în sinod.

După această caracterizare istorică și interconfesională a sensului Tradiției dogmatice, în o a doua parte, sistematică, sunt capitole consacrate mai amănunțit iarăși raportului dintre Sf. Scriptură, aspectului static și dinamic al Tradiției dogmatice, cu delimitarea și inventarierea ei. Intoleranța dogmatică, criteriile tradiției

dogmatice, iconomia divină și folosirea ei sunt cele din urmă capitole, înmănunchind astfel într-o lucrare de sinteză, de proporții și factură occidentală, problema de căpetenie a specificului ortodoxiei.

Prin râvna, puterea și sistemul de muncă al autorului ei, această carte a păr. prof. Rezuș se încadrează firesc în șirul lucrărilor de valoare și real prestigiu științific, cu cari tânăra noastră literatură teologică se îmbogățește pe zi ce trece și denotă în același timp că muncă rodnică se poate depune nu numai în marile aglomerații universitare ci și în modeste și ne-băgate în seamă orașele de provincie cu toată mulțimea greutăților.

Și în cazul dat, apariția cărții părintelui Rezuș mai arată un lucru: acela că în fruntea eparhiei ortodoxe a Bănățului stă un ierarh care apreciază oamenii nu după obraze, ci după râvna și posibilitatea muncii. Căci fără părintească înțelegere și ajutorare a P. S. episcop Vasile, rodul străngerii prin biblioteci din străinătăți al păr. Rezuș, ar fi rămas necunoscut, îngropat în uitare de copleșitoarea sărăcie a unui profesor începător.

BCU Cluj Pr. I. Firca,

La telegrama omagială trimisă de Prea Sfințitul Părinte Episcop cu ocazia zilei de naștere a Majestății Sale Regelui Carol II,

Majestatea Sa a binevoit să răspundă cu următoarea telegramă:

Mulțumesc Prea Sfințitului și eparhiei Caransebeș pentru caldele urări.
CAROL II.

Ș T I R I

Aniversarea nașterii Majestății Sale Regele Carol II. Luni s'a serbat în toată țara ziua nașterii M. Sale Regelui nostru. Orașul Caransebeș a avut aspect sărbătoresc începând din dimineața zilei. Casele au arborat tricolorul național. În biserici s'au înălțat rugăciuni pentru sănătatea și îndelungă viața Suveranului nostru iubit. În catedrala noastră s'a oficiat un serviciu divin de cătră însuși Prea Sfințitul Părinte Episcop Vasile, asistat de protopresb. R. G. Ancușa, protos. Dr. L. Buiuoc, prof. Dr. Z. Munteanu, Isaia Sura, P. Bogoeviciu,

Iova Firca și protodiaconul T. Roșca. Biserica a fost arhiplină: autorități, ofițeri, școlari și un public impresionant de numeros. După impozantul serviciu divin Prea Sfințitul Părinte a talmăcit rostul sărbătorii, spunând că aceasta este expresia vie a cuvântului dumnezeiescilor Scripturi care zice „fericiți sunt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema“. Strădania Majestății Sale de a introna pacea îl cinstește și îl onorează. Această strădanie o însoțim cu rugăciunile noastre atunci când cerem dela Dumnezeu zile multe pentru Suveranul nostru iubit. Ostașilor și tineretului din fața bisericii le-a vorbit maiorul S. Dragulescu, inflăcă-rând dragostea și alipirea lor pentru Patronul lor.

În după masa zilei F. R. N.-ul a sărbătorit, în sala festivă a liceului, împlinirea celor 46 ani de viață ai Majestății Sale Regelui. Aci s'au rostit mai multe cuvântări omagiale. Deasemenea s'a ținut serbare în cadrul Școlii Normale și al celorlalte școli. Seara s'a făcut retragere cu torțe.

Distincție. Prea Sfințitul Părinte Episcop, luând în considerare propunerea Consiliului eparhial a distins cu blane roșii pe preotul Avram Ciociu din Vucova. Noul învrednicit protopop onorific după o rodnică activitate pastorală de aproape 50 de ani înainte de a se pensiona a testat Eparhiei o casă în Buziaș cu scopul de a fi pusă la dispoziție preoților suferinzi în sezonul de băi la Buziaș. Felicităm din inimă pe părintele Ciociu care și-a încoronat activitatea preoțească în chipul cel mai grăitor!

Aviz. Din retribuțiile pro Sept. a. c. s'au detras câte 200 Lei dela fiecare membru pentru 2 cazuri de moarte și 50 Lei, cotizație de membru la asociația Clerului „Andrei Șaguna“ pe anul 1939.

† **Preotul Nicolae Novacovici** protopop onorar a trecut la cele eterne după o rodnică activitate preoțească și după o sbuciumată viață de luptător naționalist. Răposatul a plătit cu jertfe mari, cu liniștea familiei, prețul caracterului său de bun român. A crescut o casă de nepoți și nepoate, cari i-au format cununa cea mai de preț, ajungând mulți preoți de ispravă. Cu ocazia vizitei canonice de acum doi ani în Gârbovaș, P. S. Părinte Episcop a rămas profund impresionat de tot ce a văzut acolo și de ce a auzit din gura acestui venerabil preot. L-a și distins cu blane roșii, ca o vrednică ras-plată a osteneților sale.

Dumnezeu să-i dea robului Său odihnă cerească!

La „Librăria Diecezană“
din Caransebeș, se află de vânzare:

Smirnă kgr. à 220 lei.
Tămâie (lacrimă) „ „ 200 „

CONCURS.

Nr. 4996 Sc. 1939

Pentru ajutorarea elevilor săraci și cu purtare bună, deoparte, precum și pentru a stimula interesul acestora pentru școala de cântăreți se publică concurs cu termenul până la 30 Octombrie a. c. pentru două semiburse pe seama elevilor doritori a se înscrie în școala de cântăreți bisericești.

Condițiile sunt cele generale, pentru primirea în școală cu adaosul că este a se produce și certificat de pauperitate în vederea obținerii semiburselor.

Semibursele se dau în forma întreținerii la internat.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 7 Octombrie 1939

Episcopul: 2—3 Consilier referent:
† VASILE Nicolae Cornean.

Publicațiune de licitație.

Pe baza aprobării Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 5040 E ex 1939, consiliul parohial din Bocșa-montană ține licitație în ziua de 26 Octombrie 1939 orele 6 p. m. pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidire a gardului ce împrejmuește curtea sfintei biserici, în lungime de 20 metri și a unei terase cu trepte.

Pentru lucrarea de zidărie, materialul îl dă comuna bisericească, iar cel de fier, privește pe anteprenor.

Devizul și specificația se pot vedea zilnic la Oficiul Parohial din Bocșa-montană.

Spese de drum și alte cheltueli nu se rebonifică de biserică.

Lucrările vor fi date aceluși anteprenor, în care comuna bisericească va avea mai mare încredere, fără considerare la rezultatul licitației.

Contractul devine obligator pentru anteprenor, îndată la semnare, iar pentru comuna bisericească abia după cuvenita aprobare a Ven. Consiliu eparhial.

Bocșa-montană, diu ședința consiliului parohial ținută în 15 Octombrie 1939.

Pr. Teodor Plițcu Dimitrie Balatescu
președinte. secretar.

Mășini de scris

CONTINENTAL

Portative Lei 8500

„ cu 2 culori „ 9500

se pot procura prin
Librăria Diecezană.

Au sosit și se află de vânzare
la Librăria noastră DIECEZANĂ:

Cărți de Religie

pentru școlile primare
de: Dr. ANDREI BUZDUG.

Au sosit

și se află de vânzare la

Librăria Diecezana Caransebeș

următoarele CĂRȚI:

PEARL BUCK:

Inger Luptător

Viața plină de curaj, abnegație și pitoresc a unui misionar american în China, scrisă de celebra autoare a „Ogorului“. Biografia emoționantă și pasionantă a tatălui ei, această carte este în același timp o pilda de rară energie și o operă de exemplară devoțiune filială. Tradusă de d. Mircea Eliade.

JOHN FARROV:

Damian Leprosul

Este biografia celebrului misionar belgian Damian care a izbutit să schimbe în scurt timp aspectul odios al unei leprozerii din insulele Hawaii, construind numai cu ajutorul a câtorva leproși: vile, un apeduct, școli, o biserică, un dispensar, pentru ca după unsprezece ani să fie el însuși condamnat.